

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

CONSILIUL EUROPEI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A TREIA

CAUZA ZĂINESCU împotriva ROMÂNIEI

(Cererea nr. 26832/03)

DECIZIE

STRASBOURG
23 septembrie 2008

DEFINITIVĂ

23/12/2008

Această decizie poate suferi modificări de formă.

În cauza Zăinescu împotriva României,

Curtea europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Elisabet Fura-Sandström,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele

Luis Lopez Guerra, *judecători*,

și de Santiago Quesada, *grefierul secției*,

După ce a deliberat în Camera de consiliu la data de 2 septembrie 2008, a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 26832/03) introdusă împotriva României și prin care un cetățean al acestui Stat, dl. M. Dănuț Zăinescu («reclamantul»), a sesizat Curtea la data de 4 august 2003 în temeiul articolului 34 din Convenției de apărare a Drepturilor omului și a Libertăților fundamentale («Convenția »).

2. Reclamantul este reprezentat în fața Curții de către Dl. Emilian Mirel Burcea, avocat la București. Guvernul român («Guvernul ») est reprezentat de agentul său, Dl. Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La data de 1 septembrie 2006, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Conform dispozițiilor articolului 29 § 3 din Convenție, ea a decis că vor fi examinate în același timp admisibilitatea și fondul cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul Dl. Dănuț Zăinescu, este un cetățean român, născut în anul 1953 și domiciliat în București.

5. Până în mai 2000, reclamantul era agent de poliție de frontieră și beneficia de statutul de militar. La cererea sa, la data de 31 mai 2000, a fost trecut în rezervă și pensionat anticipat.

6. În urma trecerii sale în rezervă, în baza articolului 31 din legea nr. 138 din 20 iulie 1999 (« legea nr. 138/1999 ») cu privire la salariile și alte drepturi ale militarilor, reclamantului i s-a acordat o alocație echivalentă cu treizeci și trei de solde brute.

7. În plus, conform art. 80 din legea nr. 56 din 4 iunie 1992 („legea nr. 56/1992”) privind frontiera de Stat, modificat prin ordonanța de Guvern nr. 80/1999, reclamantul a primit un ajutor financiar echivalentul a douăsprezece „solde integrale” din ultima lună de activitate.

8. În ceea ce privește alocația prevăzută de articolul 31 § 1 din legea nr. 138 din 1999, în momentul viramentului acestei sume, Ministerul de Interne a dedus suma corespunzând impozitului pe venit, calculat după dispozițiile ordonanței nr. 73 din 27 august 1999 cu privire la impozitul pe venit („ordonanța nr. 73/1999”) privând astfel reclamantul de 86.761.606 lei românești vechi (ROL).

9. În ceea ce privește ajutorul financiar acordat în baza legii nr. 56/1992, ministerul l-a calculat în funcție de solda netă, considerând că expresia „soldă integrală” menționată în numita lege avea în vedere solda netă. Prin urmare, ministerul a dedus din ajutorul în cauză 31.549.658 ROL, suma corespunzând impozitului pe venit, calculat după dispozițiile ordonanței nr. 73/1999 cu privire la impozitul pe venit.

10. Printr-o acțiune înaintată împotriva Ministerului de Interne („ministerul”), reclamantul a solicitat rambursarea impozitului perceput considerând că legile nr. 138/1999 și 56/1992 exonerau de impozit alocația și ajutorul financiar cuvenite. Ministerul a contestat această cerere argumentând că impozitățile în cauză erau conforme ordonanței nr. 73/1999.

11. Printr-un proces din data de 11 noiembrie 2002, Tribunalul București a respins acțiunea.

În ceea ce privește alocația prevăzută de art. 31 § 1 al legii nr. 138 din 1999, Tribunalul a considerat că în momentul în care reclamantul a ieșit la pensie, ordonanța nr. 73/1999 era în vigoare și că, în consecință, alocația nu era scutită de impozit.

Cu privire la ajutorul financiar acordat în baza legii nr. 56/1992, tribunalul a considerat că „solda integrală” menționată de numita lege era în realitate solda lunară netă și nu solda lunară brută, cum susținea reclamantul.

12. Această soluție a fost confirmată de Curtea de Apel București care, prin decizia din data de 25 februarie 2003, a respins recursul reclamantului. Curtea a considerat, în ceea ce privește alocația de sprijin, că în baza articolului 6 f) din ordonanța Guvernului nr. 73/1999 și a principiului general conform căruia orice venit este impozabil, indemnizația percepută de reclamant a fost corect supusă impozitării. Cu privire la ajutorul financiar prevăzut de legea nr. 56/1992, ea a considerat că solda integrală era în realitate solda lunară netă.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE APLICABILE

A. Constituția

13. Dispozițiile legale și dreptul intern aplicabile cu privire la alocația prevăzută de legea nr. 138/1999 din data de 20 iulie 1999, despre salarii și alte drepturi ale militarilor sunt descrise în decizia *Driha împotriva României* (nr. 29556/02, decizie din 21 februarie 2008, §§ 10-17).

14. Articolul 80 § 3 din legea nr. 56 din 4 iunie 1992 cu privire la granița de Stat, modificată de ordonanța de Guvern nr. 80/1999, este redactat astfel:

„Salariații Poliției române de frontieră care și-au pierdut în totalitate capacitatea de muncă în timpul și în legătură cu munca beneficiază, în afara drepturilor care rezultă din pensionare, de un ajutor financiar echivalentul a douăsprezece solde integrale, solda ultimei luni de activitate.”

ÎN DREPT

I. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

15. Reclamantul susține că ajutoarele financiare percepute în baza legilor nr. 138/1999 și 56/1992 la ieșirea sa la pensie au fost ilegal supuse impozitării, cu încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 1 care are următorul cuprins:

“ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

Admisibilitatea

16. Guvernul a prezentat o excepție rezultată din inaplicabilitatea articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, considerând că reclamantul nu are nici un „bun”, nici o „baza legitimă”, legat de sumele reținute cu titlu de impozit.

17. În ceea ce privește ajutorul financiar perceput de către reclamant în baza legii nr. 56/1992, Curtea constată că impozitarea acestuia este prevăzută de lege, așa cum este interpretată de către jurisdicțiile naționale. Spre deosebire de alocația primită în baza legii nr. 138/1999, acest ajutor nu pare să fi generat o jurisprudență contradictorie. Considerând marja mare de apreciere recunoscută Statelor, mai ales când acestea elaborează și își pun în practică politica fiscală, Curtea nu consideră că reclamantul poate pretinde posesia unui „bun”, în baza Convenției, cu privire la suma pe care pretinde că i s-a reținut în mod ilegal în baza legii nr. 56/1992.

18. Așadar această parte a plângerii est incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției în baza art. 35 § 3 și trebuie respinsă cu aplicarea articolului 35 § 4.

19. Cu privire la capătul de cerere referitor la impozitarea alocației primite în baza legii nr. 138/1999, Curtea constată că excepția Guvernului este strâns legată de fondul plângerii, așa încât este necesar să fie inclusă în fond.

20. De asemenea, ea constată că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în baza articolului 35 § 3 din Convenție și că nu se confruntă cu nici un alt motiv de inadmisibilitate. Se impune deci să fie declarat admisibilă.

A. Pe Fond

21. Curtea constată că în cauza *Driha împotriva României* (nr. 29556/02 decizie din 21 februarie 2008), ea a tratat aceleași chestiuni ridicate de prezenta cauză. În decizia

Driha numită mai sus, ea a concluzionat încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 1, luat izolat și coroborat cu articolul 14 din Convenție.

22. Curtea consideră că Guvernul nu a prezentat nici un fapt și nici un argument ce ar putea conduce la o concluzie diferită. Ca și în cazul prezentei cauze, ea consideră că articolul 1 din Protocolul nr. 1 se aplică în speță, ținând cont de dispozițiile clare ale articolului 31 din legea nr. 138/1999, reclamantul este îndreptățit ca alocația sa să fie scutită de impozit, așa cum rezultă din jurisprudența internă în momentul în care a contestat impozitarea în chestiune (cauza *Driha* numită mai sus, §§ 14-17).

23. În aceeași măsură, Curtea apreciază că ingerința denunțată este în mod evident ilegală în planul dreptului intern și, în consecință, incompatibilă cu dreptul respectării bunurilor reclamantului. O asemenea concluzie o dispensează de a mai cerceta dacă celelalte condiții prescrise de dispozițiile articolului 1 citat mai sus au fost respectate (cauza *Driha* citată mai sus, §§ 22-33).

24. În consecință, Curtea consideră că este necesar să se respingă excepția de incompatibilitate *ratione materiae* ridicată de Guvern și concluzionează că în speță a existat încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției.

II. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLUL 1 DIN PROTOCOL Nr. 1 COMBINAT CU ARTICOLUL 14 DIN CONVENȚIE

25. Reclamantul se mai plânde de faptul că, ținând cont de situația că alți militari aflându-se în aceeași situație ca și el au beneficiat de o alocație neimpozabilă, el a suferit o discriminare contrară articolului 1 din Protocolul nr. 12 al Convenției, curtea apreciază că această plângere trebuie examinată din unghiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 combinat cu articolul 14. Articolul 14 din Convenție prevede:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de (...) convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

26. Guvernul contestă acest punct de vedere argumentând că, în marea majoritate a cazurilor similare cu cel al reclamantului, jurisdicțiile interne au reținut temeiul impozitării și ca în orice stadiu al cauzei reclamantul nu indică care ar fi fundamentul discriminării invocate.

27. Curtea subliniază că această plângere est legată de cea examinată mai sus și trebuie deci să fie declarată admisibilă.

28. Curtea nu constată nici un motiv care ar putea-o determina să se îndepărteze de la concluzia la care a ajuns în cauza *Driha* (a se vedea alineatele 34-39). Ea amintește, conform articolului 14 din Convenție, o discriminare constă în a trata într-un mod diferit, fără justificare obiectivă și rezonabilă, persoane aflate în situații comparabile (*Willis împotriva Regatului Unit*, nr. 36042/97, § 48, CEDO 2002-IV). De asemenea, lista care cuprinde articolul 14 îmbracă un caracter indicativ și nelimitativ (a se vedea *Engel și alții împotriva Olandei*, decizie din 8 iunie 1976, seria A, nr. 22, p. 30, § 72 și *Rasmussen împotriva Danemarcei*, decizie din 28 noiembrie 1984, seria A, nr. 87, p. 13, § 34).

29. Curtea observă că, spre deosebire de reclamant, alți militari trecuți în rezervă au beneficiat de această alocație fără a fi supuși impozitării. Ori, Curtea nu găsește, în speță, nici n motiv de natură să justifice o asemenea discriminare.

30. Așadar, se constată încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 1 coroborat cu articolul 14 din Convenție.

III. ASUPRA CELORLALTE PRESUPUSE ÎNCĂLCĂRI

31. Invocând articolul 6 din Convenție, reclamantul se plânde de caracterul inechitabil al procedurilor, cu privire la jurisprudența contradictorie a instanțelor naționale.

32. Curtea amintește că contenciosul fiscal nu intră în sfera drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, în ciuda efectelor patrimoniale pe care le are necesar legat de situația contribuabililor (*Ferrazzini împotriva Italiei* [GC], nr. 44759/98, §§ 21-30, CEDO 2001-VII).

33. Rezultă deci că această plângere este incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției în sensul articolului 35 § 3 și trebuie respinsă aplicând articolul 35 § 4.

IV. ASUPRA APLICĂRII ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

34. Conform articolului 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Daune

35. Reclamantul reclamă cu titlul de prejudiciu material 22548 lei românești noi (RON), sau 6.177 euro (EUR), reprezentând valoarea reactualizată după rata de inflație a 86.761.606 lei vechi românești (ROL) reținuți cu titlu de impozit perceput pe alocația virată în baza legii nr. 138/1999, la care se adaugă 8.199 RON, fie 2.246 EUR, valoare reactualizată a 31.549.658 ROL, percepuți cu titlu de impozit pe ajutorul financiar

conferit în baza legii nr. 56/1992. Reclamantul reclamă de asemenea 18.409 RON, sau 5.043 EUR, cu titlul de dobânzi legale datorate pentru sumele menționate mai sus, ca și 5.000 EUR, pentru prejudiciul moral pe care l-a suferit.

36. Guvernul contestă aceste petenții.

37. Curtea subliniază că ea nu a concluzionat decât încălcarea articolului 1 al Protocolului nr. 1 luat izolat și coroborat cu articolul 14 din Convenție în ceea ce privește impozitarea alocației virate în aplicarea legii nr. 138/1999. Având la bază principiul echității din articolul 41 din Convenție, Curtea consideră că trebuie să se atribuie reclamantului 5.300 EUR cu titlul de daune materiale.

38. De asemenea Curtea consideră că evenimentele în cauză au antrenat pentru reclamant o stare de incertitudine și suferințe pe care simpla constatare a încălcării nu este suficientă să le repare. Ea consideră că suma de 1.000 EUR reprezintă o compensație echitabilă pentru prejudiciul moral suferit de reclamant.

B. Costuri și cheltuieli de judecată

39. Reclamantul nu solicită rambursarea costurilor și cheltuielilor de judecată.

C. Majorări de întârziere

40. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitarea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Include în fond* excepția preliminară a Guvernului cu privire la inaplicabilitatea ratione materiae articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție relativă la partea plângerii cu privire la impozitarea alocației percepute de către reclamant în baza legii nr. 138/1999 și *o respinge*;

2. *Declară* cererea admisibilă cu privire la plângerile extrase din articolul 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție în partea sa privind impozitarea alocației percepute de reclamant în baza legii nr. 138/1999 , luat izolat și combinat cu articolul 14 din convenție, și neadmisibil pentru restul;

3. *Hotărăște* că s-a produs o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție;

4. *Hotărăște* că s-a produs o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție combinat cu articolul 14 din Convenție;

5. *Hotărăște*

a. că Statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, sumele următoare ce se vor converti în moneda Statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data achitării:

i. 5.300 EUR (cinci mii trei sute euro), plus orice sumă putând fi cauzată cu titlu de impozit, pentru daune pecuniare;

ii. 1.000 EUR (o mie euro), plus orice sumă putând fi cauzată cu titlu de impozit, pentru daune morale;

b. că începând cu data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, aceste sume vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rate este egală cu rata dobânzii

pentru facilitarea de credit marginal practică de Banca Centrale Europene, la care se vor adăuga trei procente;

6. *Respinge* cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru restul.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 23 septembrie 2008 în aplicarea articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte